

Mutrikuko Herri Aldizkaria 2002ko urtarrila - 3 zkia.

KALAPOX

Mutrikuko autobus zerbitzuak
Pello Arreitunandiarekin elkarrizketa

*Ingles
eskola*

European Language Centre

- ❖ Frantsesa eta Inglesa, bertako irakasleak
- ❖ Ikastaro trinkoak eta luzeak
- ❖ Haurrak - gazteak - helduak
- ❖ Ikastaroak taldeka edo banaka
- ❖ Azterketa ofizialak prestatzen dira

*Frantses
eskola*

CAMBRIGEKO AZTERKETAK HAURRENTZAKO

Atxitxin kalea, 10 behea
20830 Mutriku
Tel.: 943 60 45 97
E-mail: elc@sarenet.es

Matrikula irekita urtarrilatik aurrera

mutrikuko tabernariak

GALDONA
TXOKO ● AHORBA

LORETXU ● ESPARBELA ● TIRA-BIRA ● ATILATXO ● ARANZUBI
ZUBIARAM ● KAI JATETXEA ● BATZOKI ● BARE-BARE ● AMETZA

GOITIKBEHERA
KOFRAZI ZAHAR

KALAPUTXI HILABETEKARIA

ARGITARATZAILEA: Karenka Elkartea

Erdiko Kale, 4 behea
20830 MUTRIKU
Tfnoa.: 943 60 34 68

E-MAILA: kalaputxi@topagunea.com

LAGUNTZAILEA: Mutrikuko Udala

LANGILEAK: Miren Lore Egurbide, Haroa Rodriguez

KOLABORATZAILEAK: Agurtzane Urriolabeitia, San Jeronimokuak,
Eneritz Azkue, Gotzon Santander, Goizane eta Izarra Ituarte.

TIRADA: 1.700 ale

LEGE GORDAILUA: SS-787/01

IMPRIMATEGIA: Gertu Koop. E

Mutrikuko Udalak diruz lagundutako aldizkaria

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzukizunik.

AURKIBIDEA

Informazioa	4
Gutunak	5
Puri-Purixan	6, 7, 8
Bi Hitzetan	9
Auzoz Auzo	10, 11
Karenka	12, 13, 14
Kale Inkesta	15
Lan Giruan	16, 17
Kirolak	18, 19
Kultura	20, 21
Gazteria	22
Gizartea	23
Olgatzen	24
Argazki Zaharra	25
Agenda	26

INTERESEKO TELEFONOAK

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza)	.943 60 43 00
DYA	.943 60 33 17
Zentrala	.943 46 46 22
Mendaroko Ospitalea	.943 03 28 00
Odol Emaileen Taldea	.943 60 39 30
BOTIKAK	
* Otxagabia	.943 19 50 26
* Apraiz	.943 60 32 50

ADMINISTRATIO BULEGOAK

UDALETXEA

* Idazkaritza	
* Kontuhartzailea	
* Euskara Zerbitzua	
* Udaltzaingoa	.943 60 32 44

Turismo bulegoa	.943 60 33 78
Posta	.943 60 30 44
Bake epaitegia	.943 19 50 81

HEZKUNTZA

IKASTETXEA

* Goizeko Izarra Ikastola	.943 60 36 75
* San Miguel Ikastetxea	.943 60 31 95
* Mutrikuko Institutua	.943 60 36 27

EUSKARA

* Udal Euskaltegia	.943 60 30 94
* AEK	.943 19 23 47

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte ongizate zerbitzua	.943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza	.943 60 39 40
Mikel Deuna Zahar Egoitza	.943 60 38 71

ZERBITZUAK

Taxi geltokia	.943 60 35 11
Pesa	.902 10 12 10
Eusko Trenbideak	.902 54 32 10
AIREPORTUAK	
* Hondarribi	.902 40 05 00
* Bilbo (Loiu)	.905 50 55 05

BESTE BATZUK

Liburutegia	.943 60 41 82
Kiroldegia	.943 60 31 75

Autobusak

Mutriku-Bilbo

Astelehenetik Ostiralera
7,20 / 8,20 / 14,20 / 17,20
Larunbatak
7,20 / 8,20 / 14,20 / 17,20
Igande eta Jaiegunak
8,20 / 14,20 / 19,20

Bilbo-Mutriku

Astelehenetik Ostiralera
9,00 / 12,30 / 17,30 / 19,30
Larunbatak
10,30 / 12,30 / 17,30 / 19,30
Igande eta Jaiegunak
10,30 / 17,30 / 19,30 / 22,00

Mutriku-Donostia

Astelehenetik Ostiralera lanegunak
07,00 / 10,00 / 13,30 / 18,30
Larunbatak
07,00 / 10,00 / 13,30 / 19,30
Igande eta Jaiegunak
10,00 / 16,00 / 19,30

Donostia-Mutriku

Astelehenetik Ostiralera lanegunak
08,00/11,30/13,00/14,30/17,30/20,30
Larunbatak
08,00/11,30/17,30/20,30
Igande eta Jaiegunak
11,30 / 20,30

Mutriku - Mendaro

8,05 / 9,45 / 11,45 / 13,25

Mendaro - Mutriku

9,20 / 11,20 / 13,00

Trenak

Bilbo - Donostia

Egunero
Bilbo 06,00/ 7,00...20,00
Deba 06,44/ 7,44...21,44
*jaiegunetan 8,00etan hasiko dira

Donostia - Bilbo

Egunero
Donosti 05,47 / 06,46...20,47
Deba 06,43 / 7,43... 20,43
*jaiegunetan 7,47etan hasiko dira

Eibar - Deba

Egunero
Eibar 06,13 / 7,13... 21,13
*jaiegunetan 8,13etan hasiko dira

Deba - Eibar

Egunero
Deba 06,43 / 7,43... 21,43
*jaiegunetan 8,43etan hasiko dira

Botikak

Zapatua 26	Lon Apraiz	9.30tik-13ra
Domeka 27	Deba	Egunez-Gauez
Astelehena 28tik Domeka 3ra	Lon Apraiz	Egunez-Gauez
Astelehena 4tik baixakua 8ra	Deba	Egunez-Gauez
Zapatua 9	Otxagabia	9.30tik-13ra
Domeka 10	Deba	Egunez-Gauez
Astelehena 11tik Domeka 17ra	Otxagabia	Egunez-Gauez
Astelehena 18tik baixakua 22ra	Deba	Egunez-Gauez
Zapatua 23	Lon Apraiz	9.30tik-13ra

Txantxangorri artean jolasean

Garai batean, ume izatea erraza zen eta ondo pasatzeko ez zen gauza handirik behar. Izan ere, kalera irten eta auzoko lagunekin elkartuta, nahikoa zen zulo bat izatea kaniak txolotan sartzeko edo bi harri poto zahar batean sartzea poto-potoka jolasteko.

Gaur egun, aldiz, ematen dit gauzak pixkat aldatu direla. Askotan, nahiz eta oporraldian egon, umeak etxean egoten dira –edukitzen dira– gurasoen edo aiton-amonen ordutegiarekin batera.

Mutrikun, aitzitik, gazte talde batek badihardu herriko umeen aisialdia betetzen laguntzeko lanean: Txantxangorri aisialdi taldea. Ez dakit gehiegi talde honi buruz, baina mutrikuartxoei eskaintzen ari zaizkien arreta eta lana benetan txalogarria iruditzen zait.

Pozgarria da gurasoontzat gure umeek telebista, bideoa eta bakarkako jolasak bazterrean utzi eta, beste ume batzuekin batera, jolasgune berriak esku-eskura dituztela jakitea.

Atzean geratu dira poto-potoka, marroka eta halako jolasetan ibiltzen gineneko garaiak, ederki pasatzeko inoren beharrik ez genueneko. Gaur egun, gure umeek Txantxangorrikoak dituzte jolas-lagun eta nik beraiei eskaera apal bat egin nahi nieke hemen-dik:

Gogoratu sasoi batean zeintzuk ziren umeak hain zoriontsu egiten zituzten jolasak eta berreskuratu, berrikuntzek, onak izanda ere, ez ditzaten herriko eta herriaren jolasak betiko ahaztarazi.

Besterik gabe, berriz ere eskerrak eman nahi dizkizuet Txantxangorriko guztioi eta animua, animua aurrera segitzeko zuen lan isilean, gaur egun ume direnak bihar gazte eta etzi heldu izango direlako eta gaur erakusten diezuen bidea oso inportantea izango delako, denontzat, etorkizunean.

 “Andiko”

Literatur zaleak

Joan den udaberrian Udalak antolatutako literatura tailerrean zazpi lagun elkartu ginen, Ana Urkiza idazlea gidari genuela. Oso gustura jardun genuen berak proposatutako testuak aztertzen eta txiki batzuk geuk sortzen.

Harrezkero, taldekook hilean behin elkartzea erabaki genuen, irakurtzen genituen liburuen berri elkarri emateko eta geure artean erabakitako liburu baten azterketa egiteko.

Taldea irekita dago literatura gustatzen zaion edonorentzat. Hurrengo bilera otsailaren 16an, goizeko 11etan izango da AEKren. Lokalean. Egun horretarako Sarrionaindiaren *Lagun izoztua* irakurtzea komenigarria da, liburu horixe komentatuko dugulako.

 Triku

Mutrikuko esaera eta kantu zaharren bilketa.

Mutrikuko hizkeria lantzen diharduen taldiak esaera eta kanta zaharrak biltzeko asmua daukanez, horretaz dakizuen guztioi laguntza eskatu nahi dizuegu. Horretarako 943607014 telefonora deitu eta bertan mezua utzi. Geuk deituko dizuegu. Eskerrik asko.

 Hizkeria Lantzen Taldia

Orri hau beti egongo da zabalik zeozer esateko duzuen mutrikuar guztiontzat. Artikuluak izenpetuta ekarri behar dira, nahi izanez gero, gaitzizena erabili daiteke aldizkariak nor den jakinda.

Utzi esateko duzuna
Erdiko kale 4-beheko buzoian

Geuk irakurtzen

Mutrikutik... Nora?

Mutrikuar guztiok gure herriaren etorkizunari begira gaude eta azpiegitura on baten beharra ezinbestekoa dela ikusten dugu... Gure herriak komunikazio onik ez dauka ezta behar diren komunikabedeak ere, aspalditik datorren arazoa. Debako eta Kalbaixoko bideek irtenbide bat eskatzen dute beren egoera txarragatik, alde batetik, eta bestetik, garraio publikoa gehitu egin behar da, gaur egunekoak zerbitzu minimoa dirudi eta. Azkenean mutrikuar guztiok gara arazo honen ondorio txarrak jasaten ditugunak.

Atzera begiratzen bada, hainbat mutrikuar gogoratuko da "La Esperanza" autobusekin, Ondarroa-Mutriku-Deba zerbitzua betetzen zutenak, eta bere gidari, "Ildepontso"rekin ere bai. Mutrikun autobus linea hau 1.952an hasi zen lanean, oso aurrerapen handia izan zela herrirako, ia gurdietatik autobusera pasatzea izan baitzen.

1.983an autobus enpresa batek, hain zuzen ere PESAK, "La Esperanza" autobusak erosi ondoren, biak bat egin ziren. Hasiera batean, Deba-Donostia PESAK egiten zuen eta Lekeitio-Deba "La Esperanza"k, baina gerora zerbitzu guztiak PESAK betetzen zituen.

***"Gure herrian PESAK dauka
esklusibitatea
Diputazioarekin hitzarmena
sinatuta"***

Gaur egunean, Mutrikuko garraio publikoa enpresa pribatu honen eskuetan dago. Mutrikutik Donostiara (Lekeitio-Donostia linea barruan) joateko lau zerbitzu dauka, igandeetan hiru, eta etortzeko sei zerbitzu, igandeetan eta jaietan, berriz, bi bakarrik. Bilbo aldera joan-etortzeko lau autobus daukagu. Kontuan izanda

lanera kanpora joaten direnak asko direla eta, askoz gehiago kanpoan ikasten duten gazteak (Elgoibarren, Eibarren, Donostian, Bilbon...) gaur eguneko autobus zerbitzua motz geratzen da. Gainera, badago Mutrikura institutoan ikastera etortzen den jendea ere eta arazo bera-rekin topatzen da, noski: autobusik

IÑIGOBELEN
konde 3 - tfn. 943603701

argazki lanak
emaitza digitala
disenatu grafikoa
fotokopiak zurbetuzko koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

Pili Lorategia

Tel. 636 873 812 Merkatu Plaza **MUTRIKU**

ez. Ordubete lehenago heldu behar dira ikastetxera edo ordu erdi beranduago. Beraz, irtenbide bat bilatu behar da arazo handi hau konpontzeko.

Mutrikuarren beharrak ikusita, PESA Gipuzkoako Diputazioko garraio departamentuarekin harremanetan ipini eta proiektu bat aurkeztu zion, Ondarroa-Mutriku-Deba zerbitzua goizeko 7.00etatik gaueko

21.00etara egoteko ordutik ordura. Honela, autobusak Debako trenekin lotuta egongo lirateke. Hiru udalek oso ondo hartu zuten beharrezkoa den proiektu hau, baina azkenean Diputazioak ezetz esan zuen eta dena bertan behera utzi zen. Emandako arrazoia; eskertzekoa zela hartutako ekimena baina garraio pribatu batek ezin zuela diru laguntza jaso, besterik gabe.

Orain hor dago enpresa hau jakin gabe nola jokatzeko. Alde batetik ikusten du eskualdeko garraio publikoak lehenbailehen irtenbide bat behar duela baina, bestetik, ez du galerik jaso nahi, izan ere, zerbitzu ona izango da jendearentzat baina inongo diru laguntzarik gabe PESAri defizita sortuko dio. Hasiera batean, behintzat, diru laguntza eskatzen du jendeari zerbitzu ona emateko.

Bestalde, Euskotren ere hor dago, Mutriku-Mendaro-Mutriku zerbitzua betetzen. Mendarora joateko goizean lau aldiz eta bueltatzeko hiru. Pasa den udatik, Debara ere joan daiteke zerbitzu hau erabilita. Euskotrenek proposamen berri bat dauka; nahiz eta zerbitzu batzuk PESArekin bat etorri, beste berri batzuk gehitu nahi ditu. Berri gehiagorik lortzea ez da posible izan, Euskotren ez baita gure aldirikarekin harremanetan jarri.

Egoera hau arintzeko, Mutrikuko Udala harremanetan jarri da Diputazioko Garraio Sailarekin, PESArekin eta Euskotrenekin, autobusen zerbitzuak gehitzeko asmotan, Debako trenen ordutegiarekin lotura bat egoteko.

Abenduaren 5ean batzartu ziren Mutrikuko eta Debako Udalak, Euskotren eta Diputazioa. PESAri ez zitzaion deitu. Batzar gogor baten

aparra
JANTZIAK - PITXIAK

*Beharropenak arazotuz
% 40 eta %50*

Erdiko-kale, 29
Tfno.: 943 60 45 94

20830 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

Hagin Klinika
Dr. MIGUEL IRIONDO GABILONDO

San Agustin Kalea, 5

Telefona 943 60 3
20830 MUTRIKU

ondoren, ez ziren ados jarri. Mutrikuko alkatea den Jose Agustin Elezgararen hitzetan: *errentabilitate soziala bilatu behar da eta ez ekonomikoa, Diputazioak nahi duen bezala.* Abenduaren 14an Mutriku Udalak, Euskotreneko zuzendariaria Jose Miguel Mujikari, proposamen bat bidali zion: autobusak egotea goizeko 7.00tatik arratsaldeko 20.30ak arte, ordutik ordura, lotura lortzeko Debako trenekin. Oraindik ez du erantzunik jaso.

Batzarrean argi eta garbi azaldu zen Mutrikuko egoera, gaur egunean ezin daitekeela onartu, autobusik ez egoteagatik, ikasleek, jende

nagusiak..., herritarrek azken finean, “dedo” egin beharra, badirudi eta hori dela etorkizuna.

***“Herriari lehenbailen eman
behar zaio premiazko zerbitzu
hori; berdin da PESAk edo
Euskotrenek”***

Hasieran, ziur aski, proiektu berri hau ez da errentagarria izango, bultzatu egin behar da jendea garraio publikoa erabiltzera, baina horretarako lehenengo egon egin behar da eskaintza bat, Mutrikun ez dena gertatzen. Mutrikuko Udalaren hasierako asmoa

autobus linea berriak udan hasten zen, argi dago hau ez dela posible izan. Jose Agustin alkateak urtarrilerako dena lortuta egotea nahi du, eta *dena ezin bada, orain daukaguna baino gehiago behintzat bai.* Eskatzen da mutrikuarrek auke-
ra bat izatea Donostiara eta Bilbora joa-
teko eta bueltatzeko, Deban dauden tre-
nak aprobetxatuz “lanzadera” hauekin. PESArekin edo Euskotrenekin berdin da, baina oraintxe bertan izan behar da, arazoa gehiegi luzatu baita. *Gai hau epe motz baten barruan konpontzen da edo mobilizazioekin hasiko gara, esan du Mutrikuko alkateak.*

Bestaldetik, Mutriku-Ondarroa zerbitzua ere hor dago; komenigarria izango litzateke Ondarroako Bizkaibusekin ere lotura bat egotea, baina momentuz zintzilik dagoen gaia da, lehenago esku artean dagoen arazoa konpontzea premiazkoagoa baita.

Gure herriko garraio publikoa-
ren egoera ikusita ezinbestekoa da irtenbide bat. Ea denen artean, Diputazio, Udala, PESA eta Euskotrenen artean, konponbide on bat lortzen den, baina ez bihar edo etzi, gaur baizik. Auto-stop egitea izango ote da “Gure Esperantza”?

ERAIKUNTZAK

SAGARMIÑA, S.A.

ETXEGINTZA ETA BERRIKUNTZA

San Agustin kalea, 11 - Tel eta Fax 943 60 41 89
Posta kutxa: 71 - MUTRIKU (Gipuzkoa)

Mutrikuko lapurretak

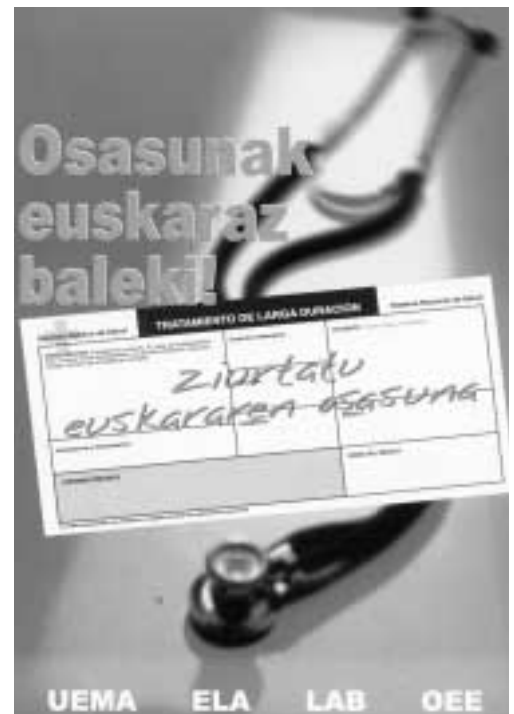
Azkenengo hilabeteotan, Mutrikuko zenbait etxe eta dendatan lapurretak egon dira. salaketa egon zirela, horietako 3 etxe partikularretan eta gainontzekoak taberna batean eta bi dendatan.

Honelakorik ez gertatzeko, oso garrantzitsua da segurtasun neurriak hartzea, adibidez, etxetik irten baino lehen serrarari buelta guztiak ematea, eta oporretara joateko asmoa badago ezezagunei ezer ez esatea. Beraz, kontuz ibili eta ahal den heinean segurtasun neurriak bete.

Pepe Reik bere azken liburua aurkeztu zuen Zabel Kultur etxean

Abenduaren 14an, Pepe Reik idatzitako liburuen, "El libro negro de Intxaurre", aurkezpena izan zen Zabel Kultur Etxean. ekitaldi honetan, Pepe Reik liburuaren edukia azaldu zuen, adierazpen-askatasunean oinarritua. Aurkezpen horretan, liburuaz gain, bideo bat ikusteko aukera izan zuten. guztiek, gaiari lotutako bideo bat hain zuzen ere.

"Zubixa" elkarteak antolatutako bertan egon ziren

Osasunak euskaraz baleki!

Pasa den abenduan, UEMAk, ELAk, LABek eta OEEK Osasungintza Euskalduntzeko kanpainaren barruan, sinadura bilketa egin zen Mutrikuko kaleetan. "Kontzezio" egunean eta Santo Tomas ferixa egunean jarritako mahaietan 356 mutrikuarrek agertu zuten osasun zerbitzuetan euskarak presentzia handiagoa izateko nahia.

Gainera, kanpaina beraren barruan, anbulategian ere beste hainbat sinadura jaso ziren.

Mutrikuarrok merezi dugu geure hizkuntzan gaisotzea eta sendatzea, ezta?

Gizonetzkoen
ileuapindegia

Telefona: 943604162

IMOTZ

ERDIKO KALE, 34 Behean

MUTRIKU

kutxa

zuri esker

Galdonamenditik

Badator Santa Ageda eguna eta, jakina, bezperan ohitura zaharrari jarraituz egingo da Santa eskea.

Auzokoen artean ez zen horrelakorik egiten; ez zen nonbait inor animatzen koplatan hastera! Baina, Jaunari eskerrak, urte mordoska da Azpillaga eta bere taldearen bisitak hutsik egiten ez digula. Primeran ezagutzen ditu berak

etxe bakoitzeko gorabeherak eta gustura entzuteko modukoak izan ohi dira euren koplak.

Zaharrenengandik hasi eta "errepaso" ederra ematen diete familiako guztiei. Ez dute meritu makala!

Ez hutsik egin, gero; aurten ere zain izango gaituzue eta.

San Jeronimokuak Santa Agedan

Santa Ageda bezpera degu, Euskal Herriko eguna, baserri guztiak kantuz pozteko aukeratu deguna, nahiz eta bezpera eguna otsailaren 4an izan, guk otsailaren lehenengo larunbatean ospatuko degu, guretzako erosoagoa baita denok batzeko.

Gu egunez aritzen gara koplari eta Mutrikuko bailara danak egiten saiatzen gara, nahiz eta batzutan denak egiteko denbora eta gogoia agortu egiten zaigun.

Usadio zahar honekin hasi ginenean, hainbat gauza

zeuden guk ez zekizkigunak eta denboraren poderioz ikasi egin ditugu.

Adibidez, senitarteko norbaiten heriotza gertuan izan bada, baserri hortan ez da abesten, doluminak eman eta denon artean erresatu egiten da.

Ohitura da ere, etxeko denak koplatu arte ez direla atera irtetzen (nahiz eta guk askotan pentsatu inor ez zegoe la etxean eta ordurako ate atzean egon etxeko baserritarra).

Aipatu behar da, gure bertsolariak orain artean kanpotik ekarri ditugula (Zarautz, Azpeiti, Orio, Ondarroa...) honek baditu bere eragozpenak, noski, baserri batera joan aurretik

koplatzera, azaldu egin behar zaie nortzuk bizi diren, zenbat, bakoitzaren izenak, berezitasunak (baldin bada)...

Baina beno, azkenengo urtean Eneritz animatu zitzaigun, beraz aurten ere hortan jardungo duela espero degu.

Jakinarazi, biltzen dugun dirua San Jeronimoko jaietarako gordetzen degula, izan ere jaiak aurrera eramateko, gure gogoaz aparte, beharrezko baitzaigu limosna.

Amaitzeko esan behar degu, egun polit eta neketsu hau afari eder batekin amaitzen degula.

Kandelaria beroşnegua gero

Aste Santua garai nahi-ko berezia eta gogorra da, batez ere, lehengo ohitura zaharrak jarraitzen badira. Baina Aste Santuaren aurretik, egutegian zita garrantzitsuak izaten ziren, nahiz eta gaur egun, asko eta asko ahaztuta egon.

Laranga auzoan ere, beste auzoetan bezala, Kandelaria, San Blas, Santa Ageda eta Karnabalak era polite- an ospatzen ziren.

Kandelaria eguna, otsai- lak 2, kandelak bedeinkatzeko eguna dugu. Gaur egun jarraitzen den ohitura da baina lehengo garaietatik hona asko galdu da. Gure auzotar jator batek kontatu didanez, egun horretan Mutrikun kandelak bedeinkatzen ziren, jarraian meza entzun eta bixkor- bixkor etxera igotzen ziren denak. Bazkaldu ondoren eta etxe- ko lanak inoiz baino bizkorrago egin- da, auzoko koadrilla, gehienetan neskak, Itziarrera abiatzen ziren arratsaldean. Ohiturari jarraituz inguruko neskekin Debako plazan biltzen ziren arratsaldeko 6:30etan eta San Roken gora

denak Itziarko Santutegira joaten ziren oinez, garai haietan kotxeak nahiko urriak ziren eta. Han, Ama Birjinari kandela piztu, errezatu fede guztiarekin, eta gero denak dantzara plazara. Erromeria ede- rra egiten omen zen inguruko gazteak bertan biltzen zirelarik. Baina jai honek bazuen bere alderdi gogorra: Itziartik Larangara gauean, ilunetan buel- tatu beharra.

Hurrengo eguna, otsai- lak 3, San Blas eguna dugu. Egun honetan janaria eta haria bedeinkatzen ziren eta gaur ere ohitura hori jarraitzen da. Bedeinkatutako haria lepoan eramaten zen 9 egu- netan, eztarriko mina urte guztian ez edukitzeko. 9 egun hauetan, egunero Aita Gure bat errazatzen zitzaion San Blasi eta azken egu- nean haria erre eta gehiago erre- zatzen zen.

Bi egunetara, otsailaren 5ean, Santa Ageda eguna ospa- tzen zen, Mutriku osoa koplade- rrekin bustiaz eta laister batean Karnabalak. Larangan "Sasi koi- petxu"-a ospatzen zuten Karnabal egunean. Jai moduko hau Pikua

gainean egiten zen, Aitzetako txabolaren ondoan eta bertan auzoko gazteak biltzen ziren txorizo, urdai eta arrautzekin merienda ederra egiteko. Gaitzena egurra batzea iza- ten zen, gero sua ondo mantentzeko. Lau harri alkarren ondoan ipini, sua egin eta denak gozatzeraz.

Baserriko sagardoa ere hantxe izaten zen eta

bakoitzak eka- rritako fruta ere bai, gero denen artean partitze- ko. "Martes de Carnaval" deri- tzon egunean, auzoko koadrilla herrira jeisten zen Mutrikun errome- ria dotorea egi- ten baizen.

Bada kizue, Aste Santua gainean izanda, Karnabal bueltak aprobe txatu behar.

EBANIZTERIA
OKILA
ARROZTEGIA S.L.
Txirritxa - Mutriku
Tel. 943 60 40 18 - Fax: 943 60 31 03

Benito Romero

Benito,
Atxukale Txirrindu
Taldeko sortzailereta-
rikoa dugu. Pello talde
honetan ezagutu du.
Benitoren esanetan:
"Pellok hasieratik

hartu zuen txirrindularitza seriotasun guztiarekin. Nahiz eta gazte hasi beti izan da oso responsablea. Entrenatzen nahiz laisteketetan, inoiz ez dut inongo arazorik izan Pelloarekin.

Etapaz guztiak pasatu ditu profesionala izan arte. Momentu onak eta oso txarrak izan ditu, batez ere profesionalen artean. Garai hori oso gogorra izan zen Pelloarentzat. Zorte txarra izan zuen denboraldi horretan, lesionatuta egon zen eta "Euskaltel"ek kontratua ez zion berritu. Une horretan zalantza asko izan zuen bere buruarekin, bere ahalmenarekin. Nire ustetan taldeak beste aukera bat eman behar zion. Baina, Pellok badaki zer nahi duen eta hori lortzeko saiatu eta lan asko egin du. Beti aurre egin dio ezbeharrari eta hor dago berriz profesional mailan, hor egoteko kapazitatea dauka eta.

Etapaz berri honetan zorte on bat izatea opa diot bihotzez, benetan merezi duelako txirrindulari eta pertsona bezala. Beti erakutsi digu txirrindularitza bere mundua dela eta bihotzean daramala. Zorte on bat Portugal aldean!"

Mutriku herri txikia, baina jende ospetsua duen herria da. Hauetariko bat 27 urteko gaztea da, Mutriku jaio eta bizi dena. Bere zaletasuna txirrindularitza da eta, gainera, oso ondo ezagutzen du kirol hau. Bai, Pello Arreitunandia da txirrindulari famatu hau.

Noiz hasi zinen txirrindularitza munduan?

Beti gustatu zait txirrindularitza eta Atxukale Txirrindu Taldeak aukera hau eman zidanean, 11 urterekin, nik aprobetxatu egin nuen, baina betiko zaletasuna da.

Nola hasi zinen?

-Hementxe, Mutriku. Atxukale Txirrindu Taldeak ikastolan dei bat egin zuen, gazteek txirrindularitza ezagutzeko, eta hor hasi nintzen ni. Larunbatetan batzen ginen, hasieran Saturrarana joaten ginen eta gero, Kide poligonora. Oinarri bat izanda, lasterketekin hasi ginen: alebiletan, infantiletan, kadetetan eta azkenean jubeniletan beste bi urte. Hemendik afizionatuetara pasatu nintzen, "Kaiku" taldera eta bertan bost urte egin nuen.

Profesional bezala zein izan zen lehenengo taldea?

- "Olarra" izan zen, urtebete egin nuen bertan eta gero "Euskaltel"era pasatu nintzen. Aurten, ordea, afizionatuan

egon naiz, "Cafés Baqué" taldean.

"Tour del porvenir"en 6. gelditu zen

Lasterketako txirrinduaz aparte mountain biken ere ibili zara

-Bai, hori ere gustukoa delako. Aurten, Mutriku izan zen Gipuzkoako Txapelketa eta irabazi egin nuen. Baina mendiko bizikletan zaletasunagatik jarduten dut.

Hurrengo taldea zein izango da?

-Portugal aldera noa profesional bezala, "Carvalhos Boavista" taldera.

Ze oroitzapen daukazu profesional bezala hasi zinenetik?

-Denetatik, gauza onak eta txarrak. Txarrekin hasita, bigarren urtean lesionatu egin nintzen, denboraldia berandu hasi nuen eta gutxiago errenditu nuen, beraz, ez zidaten kontratua berritu. Oroitzapen onena, profesiona-

“2001ean, ekainetik urrira, afizionatu mailan 18 lasterketa irabazi zituen”

-Gimnasioan nabil eta kaminoko bizikletan. Urtarrilean izango da kontzentrazioa Lisboa ondoan. Astebete egongo naiz bertan, taldea ezagutu, erropa eta txirrin-
dua jaso... eta gero, otsailaren bukaeran lasterketekin hasiko naiz.

Istripurik izan al duzu?

-Erortze normalak izan ditut, istripu larri-
rik inoiz ez.

Mutrikun badago txirrindulari tzarako zaletasunik?

-Bai, hor daude Atxukale Txirrindu Taldea eta “Peña Arreitu”, eta horretarako jendea eta zaletasuna behar da. Beharbada ni hasi nintzenean baino gutxiago, baina, kontuan izan behar da oso kirol gogorra dela, eta horrek pixka bat atzeratu egiten duela jendea.

Nola ikusten duzu zeure burua txirrindulari bezala?

-Eskaladore bezala, aldapetan ondo ikusten dut neure burua.

Txirrindularitza kirol gogorra eta sakrifikatua da Horrenbeste esfortzu merezi du?

-Bai, benetan merezi du. Dena bezala, gustatu egin behar zaizu.

letako lehenengo urtean “Tour del porvernir”en 6. gelditu nintzenekoa.

Nolakoak dira egiten dituzun entrenamenduak?

-Urria-azaroan atseden bat hartzen dut, gero gimnasioan hasten naiz, mendiko bizikletan, eta abenduan bideko bizikleta hartzen dut. Gimnasioa eta bizikleta, biak konbinatzen ditut urtariletik

aurrera. Egunero egiten dut entrenamendua.

Jateko orduan dieta bat jarraitu behar duzu?

-Jateko garbiak jan, eta karbohidratoak oso inportanteak direnez, pasta, arroza, ogia, zerealak.

Orain momentuan zertan ari zara?

Zein da zure ametsa txirrin dularitzan?

-Profesionala izatea, beraz, nire ametsa bete egin da.

"Dopping"ari buruz zer duzu esateko?

-Kirol guztietan dagoela eta ez txirrin dularitzan bakarrik. Nik nahiago nuke ez egotea, baina hor dago.

Hasiberri bati zer esango zenioke?

-Lasai hartzeko eta ondo pasatzeko lana gogor egiteko garaia etorriko baita.

Zerbait gehiago nahi baduzu aipatu

-Aipatuko nuke Benito Romerok egin duen lana, izan ere, eskertzekoa da egin duen guztia. Beti egon da txirrin dulari gazteen atzean laguntzen, animatzen, entrenatzen, lasterketak antolatzen... Eskerrak eman behar zaizkio egin duen guztiairengatik.

Pello hobeto ezagutzeko hamar galderatxo

1. Txirrin dulari onena: Greg Lemond
2. Herri bat: Mutriku
3. Pelikula bat: Matrix
4. Txirrin du Talde bat: Atxukale Txirrin du Taldea
5. Lagunekin egoteko toki bat: Afari bat
6. Mozorro bat: Pailazo
7. Mutrikuko txoko bat: Atxukale
8. Kolore bat: Horia
9. Azken poza: "Boavista" rekin sinatu izana
10. Azken negarra: Profesionaletan ekiporik ez aurkitzea

Peña Arreitu

Orain dela bi urte sortu zen Peña Arreitu gure herrian. Presidentea den Tomas Iruretagoienak esan duenez: "peña" hau sortu zen Pellok merezi duelako, txirrin dulari eta pertsona bezala.

Beste herrietan honelako "peña" kaudela eta aurrera doazela ikusita, erabaki zen Mutriku zer bait egitea, hain zuzen ere Peña Arreitu sortzea. Gaur egunean 180 bazkide dira, ia denak mutrikuarrak. Talde honek ekintza batzuetan hartu du parte laguntzaile bezala, Euskal Bizikletan eta Mutrikuko kros-sean. Aipatzekoa da maiatzean antolatu zuen Mendiko Bizikletan Gipuzkoako Txapelketa, kategoria guztietan, Atxukale Txirrin du Taldearen laguntzarekin.

Talde honen helburua Pellori laguntzea da, animatzea eta edozertarako hor dagoela adieraztea. Pellok jarraitzen duen bitartean hor egongo da lagunarte hau indarra emateko egiten duen lan guztiari. Momentu onetan eta txarretan Pellok beti izango du bere peñaren babesa.

Peña Arreituk eskatzen duena da herriak ondo erantzutea egiten diren txirrin du lasterketa guztietan. Lanean ari tuko da Mutriku txirrin dularitzarako zaletasuna indartzeko eta horretan dabil Atxukale Txirrin du Taldearekin. Animo eta aurrera!

RAC

Allianz

kotxeentzako aseguratorik merkeena!

CITROËN

Mijoa Industrialdea, z/g

Tel.: 943 60 31 00 - Fax: 943 60 44 17

20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Ander Collazo
ikaslea, 7 urte

Harry Potter jantzi bihar nahi eta
amak erosiko ditx.

Mari Paz Urkiza
dendarixa, 46 urte

Ideaik ere ez, azkeneko
momentuan pentsatzen deu.
Batek bestiai eskatzen deu.
Jeneralian ez deu pentsatzen
azkeneko momentua aillatu arte.

Larraitx Lopez
ikaslea, 9 urte

Ume txikiz, ez dakitx erosi
egingo deten ala zer.

Ramoni Etxabe
ume zaintzaile, 46 urte

Ez dakit zer, baina jantziko naiz
zeozer. Karnabalak dira jai
onenak.

Zela
mozorrotuko zea
iñauterixetan?

Izaskun Galparsoro
kamarera, 36 urte

Ez det pentsatzen jantziko
naienik, ze lanetik oso beandu
ertetzen det eta ez det eukitzen
gogo asko.

Bingen Arrasate
ikaslea, 6 urte

Power Ranger, Olentzerok ekarri
ditxena.

Begoña Arrasate
etxekoandre, 54 urte

Aurten jazteko asmoa badakat,
urte bete zaharro baina... Ez det
pentsatzen aurrez, bi eo hiru
egun lenuo zoezer pentsatu eta
listo.

Josi Lizardi
langilea, 36 urte

Ez dakitx jantziko naien, goizo
hasi da eta.

Kalaputxi

Lantegian

Mozorroak josten

Gabonak pasa ondoren ihaute-riekin pentsatzen hasi behar gara, otsai-laren 9an ospatuko baitira. Garai batean, jendea, ilusioz beteta, hilabete lehenago dena prestatzen aritzen zen. Herriko jostunek lan asko izaten zuten egun haue-tan, hainbat mozerro egin behar baitziren ihauteiak heltzerako. Gure jostunek egunak eta egunak igarotzen zituzten kolorezko tela eta hari artean mozerro eder bat josi arte, ordu askotako lanak izaten ziren. Askotan gaueko orduei ere heldu beharra izaten zuten.

Gaur egunean, ordea, ez dago horrenbeste lan mozerroak josten. Alde batetik, jendeak beste urteetako jantziak badauzka eta euren artean aldatu egiten dituzte. Bestetik, mozerro bat egiteak ez du hain merkea irtetzen, tela erosi behar, botoiak, osagarriak... eta gero, jostuna-ren lana ere ordaindu egin behar da. Baina badirudi arrazoi handiena ilusio falta dela, "ez du ematen ihauteiak dato-zenik ere", esan digu Mutrikuko jostun batek. Anima gaitezen, jostunak prest daude lanerako eta.

Kalaputxi

Baserrian

Ilargiaren eragina

Baserritarrek kontuan izaten dute ilargia euren lana betetzerakoan, bere eragina nabarmena baita.

Duela urte batzuk ilargiaren arabera antolatzen ziren baserriko zereginak: artoa edo babarruna noiz erein, zuhaitzak noiz moztu... Gaur egunean, agian gutxiago.

Baserritarrentzat ilargiari lotu-tako bi garai hauek daude: Ilbehera, hau da, ilargi betetik ilargi berrira doan garaia eta ilgora, ilargi berritik ilargi betera doana. Ilargiaren fase hauek eragina dute haziak ereiteko orduan eta fruitua jasotzerakoan. Fruitua lur azpian emate duen landarea bada (patata, azenarioa,

kipula, baratxuria, arbia...) ilbeheran erein behar da. Fruitua lore bidez ematen duen landarea bada ordea (tomatea, piperra, indabak...) ilgoran erein behar da.

Fruitua jasotzeko orduan kon-tuan izan behar dena da, lur azpian

ematen bada ilbeheran atera behar dela.

Zuhaitzak landatzerakoan ere ilargiak zeikusi handia dauka. Hosto borobila duten zuhaitzak (pagoa, urritza...) ilberrian landatu behar dira eta hosto luzea dutenak (hari-tza, intxaurra, gaztaina), berriz, ilbe-heran. Botatzerakoan ere hostoari begiratu behar zaio, hosto borobila dutenak ilgoran bota behar dira eta bes-teak aldiz, ilbeheran.

Beraz, ilargiak polita izateaz gain, bere eginkizuna ere badauka base-rri giroan.

Esaera zaharra: *Arrautzen gainean ilberrian ezarri bedi oiloa, ilbeteen oilandak izatea nahi baldin bada.*

Kalaputxi

Portuan

Alkolea-Intxirri elkarteak

Mutrikuko portuan itsasontzi handiez gain potin txikiak ere badaude eta ez gutxi gainera. Hauen kontrola eramateko eta beraien funtzionamendua hobetzeko, 1996an sortu zen Alkolea-Intxirri Elkarteak, baina lehenago ere, Jose Mª Endeizak jardun zuen kezka horiek jasotzen.

Gaur egunean elkarteak FASNAPER federakuntzaren barruan dago sartuta eta Mutrikuko ordezkaria Jose Mª Goenaga "Txaparro" da, nahiz eta Alkolea-Intxirri elkartearen lehendakaria Xabier Basterretxea "Txordo" izan.

Iparaldeko portuak hartzen dira eredu eta hori lortzea da helburua, itsaso berean gaudelako azken finean.

Horrela, arrantza portuaz gain, aisialdiko portua ere egin daiteke. Mutrikuko txalupa guztiak (180 txalupa) arautegi baten barruan egotea nahi da, eta hori lortzen ari da, pixkanaka-pixkanaka. Esan behar da txalupa guztietatik %80 elkartearen sartuta daudela, hau da, 118 bazkide; oso datu inportantea.

Azken finean, jendea kontzientziazatu egin behar da itsasora joan behar dela ondo pasatzera baina legeak ere

bete egin behar direla. Horretarako dago elkarteak, horretaz informazioa eta laguntza emateko.

Alkolea-Intxirri Elkarteak bere bazkideei eskeintzen diena:

- Bazkideen txartelak
- Txaluparen titulazioa
- Arrantzarako baimenak
- Aisialdiko itsasontzien zerrenda
- Hegaluzetarako lizentziak
- Hegaluzeen lehorreratzea
- Itsasontzien erregistroa
- Itsasoan ibiltzeko baimenak aisialdiko itsasontzientzat.

Etorkizunari begira ere lanean ari da Alkolea-Intxirri, udala eta Mutrikuberrirekin batera gure portuaren hobekuntzan.

Kalaputxi

Dendetan

Beherapenak

Beherapenak iritsi dira gure dendetara. Gabonak igaro ondoren gure poltsikoak nahiko hutsik gelditu arren, beti gordetzen da zerbait hain gustukoak diren zapatak, galtzak, jertzea, txamarra... merkeago erosteko. Harrera ona izaten du merkealdiak kontsumitzaileen artean, "urtarrileko aldapa"ri aurre egiten laguntzen baitu.

Beherapenak denboraldi amaieran ipintzen dira produktuari irteera emateko eta jasotzen den dirua denboraldi berrian inbertitzeko.

Negukoak urtarrilak 7tik martxoak 31arte izaten dira, astebete gutxienez eta hilabete bi gehienez.

Ez dira derrigorrezkoak eta epe horren barruan denda bakoitzak erabakitzen du noiz jarri, noiz hasi eta noiz bukatu. Zenbatekoak diren ere dendari bakoitzak ipintzen du, %20, %40, %50...

Denda bakoitzak eman behar dio Eusko Jaurlaritzari beherapenen berri gutun baten bidez, non ipintzen duen beherapenen iraupena.

Kontuan izan behar dena: Beherapenetan denboraldiko produktua saldu behar da, etiketa eraman behar du eta horretan lehengo prezioa eta beheratua ipini behar du. Kreditu-txartelarekin ere ordaindu daiteke, faktura ematea ezinbestekoa izanik, arazoak izanez

gero erreklamazioak egiteko. Beherapena daukaten produktuak eta ez daukatenak denda barruan bereiztuta egon behar dira.

Egunak aurrera joan ahala, ohikoak dira bigarren beherapenak, hauek dira produktuen etiketan aurreneko prezioa, lehen merkealdikoa eta bigarrenak ipini behar dira.

Beherapenak iristerakoan kontuan izanez gero aipatutakoak kontsumitzaileak benetako ganga k eros ditzake eta dendariak izugarritzko salmentak. Beraz, asko erosi eta gutxi gastatu!

Ameriketara joan nintzen...

Euskal pilotak bere historia badu gure lurraldean, fama handiko pilotariak sortu dira Euskal Herrian. Mutrikun ere zaletasun handia dago eta beti egon da, Txurruka, Egurbide, Altuna... mutrikuarrak denak, pilota mundua ondo ezagututakoak eta bere bizia izan dutena. Belaunaldi berria ere badago, Mutrikuko frontoian hasi zirenak eta gaur egunean Ameriketako frontoietan aritzen direnak, bizimodu berri bati ekin diotenak baina inoiz ahaztu gabe mutrikuarrak direla, "Atxukale" beti gogoan .

Aitor Urreizti hauetariko bat da, 34 urteko mutrikuarra Newporten pilotaz jokatzeko ari dena. 1981ean hasi zen pilota munduan, Mutrikuko frontoi berria egin zen urtean. Luis Mª Altunarekin hasi zen beste 70 gazterekin. Aitorrek 14 urte zeuzkan orduan, bere ustetan beranduegi hasi zen. Garai horretan, Jose Ignacio Urkirik eta Eugenio "Mixkia" k partiduak antolatzen zituzten Mutrikun, Berritxun eta Markinan.

1987 West Palm Beach frontoia ireki zen Floridan eta, pilotariak behar zirela

eta, bertara abiatu zen Aitor beste mutrikuar batzuekin, Asier Mendibe, Iriondo, Juanito Martinez... denak ilusioz beteta. Profesionaletan jokatu zuen hortik aurrera. Frontoi honetan lau hilabetetan jokatu zuen.

Floridatik Newportera (Rhode

Island), New York ondoan. Egoera ia berdina zen, gogorragoa agian. Momentu horretan gertatu zen greba orokorra, 1988tik 1990 azkenera arte. Pilotarientzat sindikatu bat lortzea zen

tzen, patatak jasotzen, bedarra moztzen, pizzak banatzen... pilotariak lan horietan ari ziren grebak iraun zuen bitartean.

1991ean, greba bukatu ondoren, frontoiak iriki egin ziren berriz. Urte

horretan Aitor bisa arazoa-gatik, Mutrikun egon zen eta 1992an Newportera bueltatu zen pilotarekin jarraitzeko. Zoritarrez, lesio baten ondorioz ia denboraldi osoan ez zuen jokatu. Baina 1993tik aurrera, Aitor hor ari da eten gabe jokatzeko.

Ameriketara joatea izugarritzko aldaketa izan zen; afizionatutik profesiona izatera, jokatzeko era ere desberdina da, jokoa

apustuen inguruan oinarrituta baitago. Eta eguneroko bizimodua ere, zer esanik ez, erabat desberdina.

Urteak badoaz aurrera eta Aitor, 34 urte ditula, bere etorkizunari begira dago. Pilotak ez duela urte asko iraungo eta, beste zerbait pentsatu

**Masaje
Terapeuta Deportivo**

JOAQUIN ALKORTA

Industria Berria
Tel.: 943 50 41 95

20630 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

IBARPLAS

**Zure neurrirako lehiak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak**

Pol. Ind. Itziar-Tel. 943 199 226 - Fax: 943 199 195
Web onlaine: www.ibarplas.euskalnet.net
E-mail: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20629 ITZIAR (Gipuzkoa)

behar dela esaten du pelotari honek. Berak "paramedizina" ikasketak egin ditu Bostoneko Unibertsitatean eta pilotan jokatzear gain boluntario beza- la ari da lanean. Momentuz Ameriketara dauka bere bizimodua amerikar baten ondoan, baina bihotza gure artean dauka.

Ameriketara joan zen pilotan zortea probatzera, urte askotan bizi da bertan, momentu onak eta txarrak ere izan ditu. Bere bizitzaren zati bat da, oso positiboa gainera, baina Mutrikura itzultzeko egunak kontatzen dago, bera mutrikuarra baita.

BESTE MUTRIKUAR PILOTARIEN EGOERA

Ameriketara dauden frontoi guz- tien egoera ez da berdina. Milford fron- toia abenduaren 12an itxi egin zen, nahiz eta oso frontoi ospetsua izan garai batean. Mutrikuar batzuk egon dira bertan jokatzeko, Jon Mendizabal, Josu Elezgarai, Juanjo Urkiri, Raul Blanco eta Ander Garagarza. Jon Iñakirekin eta Josurekin hitz egin ondoren, bertako egoeraren berri eman digute.

Urriaren 11an gutun bat jaso zuten esanez frontoia itxi egiten

zela. Frontoiko arduradunek eman zuten arrazoia, kasino asko daudela martxan eta horiekin ezin dela konpetitu; alde batetik eta bestetik, pilota munduak ez daukala etorkizun handirik Ameriketara.

Arrazoi makala pelotarientzat, baina onartu egin behar erabakia hartu- ta baitzegoen. Egoera larrian gelditu dira denak, langabezian, inongo laguntzarik gabe. Batzuk paroa kobratzen daude,

beste batzuk lan berri bat bilatu behar izan dute. Badaude Florida aldera joan direnak ere bertako frontoietan jokatzera, adibidez, Juanjo eta Ander. Egoera

bat ere sentitzen du, bizimodu berri bati hasiera eman behar dio eta. Egun bate- an Mutrikura bueltatzea izan da beti hel- burua baina, ez zuen pentsatzen bapa-

tean eta egoera honetan izango zenik.

Beste mutri- kuarrak, Josu Elezgarai, oraindik Ameriketara geldit- zeko asmoa dauka, oraingoan Newport aldera abiatuko da. Han beste mutrikuar batekin egongo da, Aitor Urreiztirekin. Bertan geldituko da beste zortzi bat hila- betez behar duen kotizazio minimoa

hau aprobetxatuz pelota mundutik erreti- ratu egin denik ere badago, Raul Blanco adibidez. Txarrena izan da dena ia-ia egun batetik bestera gertatzea, eta pilo- tarien ez izatea beste aukerarik ez eta denborarik beste irtenbide bat bilatzeko.

Jon Iñakik Mutrikura bueltatzeko erabaki du, Euskal Herrian jokatzeko aukera bat izan baitu. Oso pozik dago alde batetik, baina bestetik, beldur pixka

lortu arte. Urrian bueltatzeko asmoa dauka eta, Jonek bezala, bizimodu berriari ekingo dio, familia eta lagunaren artean.

Hurrengoan denek Mutrikuko taberna baten elkar ikusi eta Ameriketako istorioak kontatzen jardungo dute, momentu onak eta ez hain onak gogora- tuz.

Pikomelatos

Ihauteria Euskal Herriko aintzinako ohitura da. Neguko jaiak dira hauts-egunean bukatzen direnak, Garizumari hasiera emateko. Egun hauetan jendea moztortu egiten da eguneroko bizimoduari eten txiki bat egin, broma eta burlari tartea egiteko. Ihauteriei lotuta badaude zenbat pertsonai, "Ziripot", "Miel Otxin", "Zanpantzar".... Herri bakoitzak zerbait berezia du ihauterietan, Antzuolako sorgin dantza, Bergarako artza... eta Mutrikun gure "Pikomelatos"

Orain dela 20 urte hartu zuen gorputza pertsonaia honek AEKren ekimenez, nahiz eta sorrera oraindik atzeragoa izan. Jende nagusiari galdetuta, aztarrena atera zen.

Berez ihauterietan egiten zen jolasa zen: pikomelato bat ipini kanabera puntako amuan sartuta eta *Pikomelato* sek jendeari eskeintzen zion, hemendik bere izena. Eskuak ezin ziren erabili beraz, ahoarekin hartu behar zen. Jateko une horretan irina botatzen zioten *Pikomelato* sek eta bere laguntzaileek pikomelatoa hartzera zihoanari. Horretan ibiltzen ziren "Paletas", "Jose Juan", "Kalamax"...

Zergatik pikomelatoa eta ez beste fruitu lehor bat? Beharbada sasoiakoa delako, negukoa. Denek jaten zutena zen, arrantzale, kaletar zein baserritar. Beraz denek hartzen zuten parte joko honetan.

Argazkia: Iñigo Andonegi

Hasieran, asteartean irtetzen zen *Pikomelatos* bere zira horiarekin herriko kaleetara. Umez ingururatu egiten zuen bere kalejira. Aipatzekoa da urte baten mezu bat idatzi, botila baten barruan sartu eta itxasora bota zuela.

Ohitura honekin batera, kanta zahar bat ere berreskuratu da:

"Etzaken da, batzaken da
biba la rebolusion" (bis)
"Ke la ke la ke si
ke la ke la no" (bis)

Ihauteriak urtero ospatu arren, hiru-lau urteko hutsunea izan du gure pertsonaiak. Horrek ez du esan nahi *Pikomelatos* ahaztuta egon denik herriko ume eta ez hain ume direnekin, ezta gutxiago ere! Orain dela urte batzuetatik, ihauterietako jai nagusia larunbatean ospatzen da, baina *Pikomelatos* ostiral arratsaldean irtetzen da Goizeko Izarra ikastolako eta San Migel ikastetxeko umeekin; denak batera kalejira egiten dute musikaz alaiturik, Beheko Plazan bukatzeko merienda eder batekin, ogia eta txokolatea. Larunbat arratsaldean jarraitzen du bere eginkizunarekin, denengana heltzen den pertsonaia baita

gure *Pikomelatos*.

Pertsonaia maitagarria da, bere lana ondo betetzen duena, baina badirudi pixka bat nekatuta dagoela, urteak aurrera doaz eta. Ilusioz beteta dago oraindik, beraz prest dago ilusioz betetako gazte indartsu bateri dakin guztia erakusteko, ea norbait animatzen den *Pikomelatos* en lanarekin jarraitzen. "Jantziarekin ez kezkatu, hori beti egongo da listo. Lana egiteko ilusioa eta grina edukitzea besterik ez da behar" esan digu gure pertsonaiak.

Beraz, norbait animatzen bada *Pikomelatos* erreleboa hartzen?

Santa Ageda bezpera degu...

Santa Ageda eguna, otsailaren 5a, aspaldiko ohitura da Euskal Herrian eta egun honekin batera Santa Eskea ere hainbat herritan ospatzen da. Santa Ageda bezperan kantuan ateratzeko dagoen ohitura zahar bat da Santa Eskekoa.

Mutrikun 1968an, baserrietako ohitura zahar batetan oinarrituta, hasi zen Santa Eskea. Hasiberria zen ikasolarentzat diru bat biltzea zen honen asmoa eta Jon Azpillaga bertsolaria lehenengoetako sortzailea izan zen. Horrela jarraitu du 22 urtetan.

Garai horretan talde bat ibiltzen zen Santa Ageda bezperan, egun osoan herria eta baserri guztiak bisitatzen. Kopla zaharrak kantatzen ziren, Santa Agedaren kantak.

Urte batzuk pasa ondoren, 1990ean Bertso Eskolak honen ardura hartu zuen gaur egun arte. Kantuan irtezeko eguna aldatu egin zuten otsaila-

ren lehenengo larunbatera, jende gehiagok parte hartuko zuela pentsatuz eta horrela gertatu da. Orain hiru talde ateratzen dira, talde bat herrian gelditzen da eta beste bi talde baserrietara joaten dira. Jasotzen den dirua Bertso Eskolarentzat izaten da, kontuan izan da herrian zerbait berezia egonez gero jasotako dirua honentzat izango da, bi kasutan gertatu den bezala.

Gaur egunean kopla zaharren kantua mantentzen da, nahiz eta gai aldetik, egunerokotasunari garrantzia eman. Mutrikun beste berrikuntza bat ere izan du Santa Eskeak, lehen gizonetakoak bakarrik aritzen ziren kantuan gaur egunean ikus ditzakegu hainbat emakume Santa Ageda bezpera honetan kantuan. Talde handia osatzen dute denen artean, jantzi egokiarekin jantzita eta makila eskuan kantuen erritmoa jarraitzeko kopla zaharrari hasiera ematen diote:

*“Zorion etxe hontako denoi
oles egitera gatoz
aterik ate ohitura zaharra
aurten berritzeko asmoz.
Ez gaude oso aberats diruz
ez ta ere oiñetakoz
baina ezta ez sano gabiltza
ta kanta nahi dugu gogoz”...*

SANTA ESKIA

*“Dios te salve, ongi etorri”
aurten etzako faltako
katu hileko lehen zapatuan
Santa Eskia delako
txapela blusa makila hartu
painelua leporako
koplauro dia baserri txarrak
taberna eta dendako
limosnatxua gordeta izan
gu heltzen geranerako (Bis)*

Egilea: Xabi Astigarraga

Doinua: Mutil koxkor bat

Hizki Marrazki 2002

Aurreko bi urteetan hasitako bideari jarraituta, aurtengoan ere *Hizki Marrazki Olgeta* antolatuko dute elkarlanean Goizeko Izarra Ikastolak, Mikel Deuna Ikastetxeak, Mutrikuko Institutuak eta Euskara udal batzordea.

Urtarrilean hasi eta Aste Santura arte ikasle mutrikuarrek narrazioak, olerkiak eta marrazkiak egiteko beren abilezia eta trebetasuna agertu ahal izango dute irabazleak baino parte hartzaileak bilatzen dituen saio honetan.

Iazkoan, 350 lan inguru aurkeztu ziren eta aurtengoan ere beste horrenbeste aurkeztea espero da, gehiago ez badira.

Honelako ekimenen bitartez, laister izango ditugu artista berriak gure herrian!

Liburu bilketa

Mutrikuko Gazte Asanbladak (MUGA) ekimen bati hasiera eman dio bukatzeaz dagoen hil honetan, hain zuzen ere, liburu bilketari.

Bilketa honen helburua herriko gazteen artean irakurtzeko grina sortzea eta zabaltzea da. Bide batez, Gaztetxean, herriko jende gaztearen topalekuan, liburutegi bat osatzeko

aukera izango da. Horrela, Mutrikuko gazteek lagunekin egoteko toki bat edukitzeaz gain, aukera paregabea ere izango dute liburuak irakurtzeko eta irakurritakoari buruz hitz egiteko.

Edozer motako liburuak jasoko dira, berriak, zaharrak, euskerazkoak, erderazkoak, nobelak, beldurrezkoak... Denak baliagarriak izango dira. Liburuak

bai gaztetxean, bai etxeko atarietan, bai okindegietan utzi daitezke. Mutrikuko gazteek benetan eskertuko dute herritarren laguntza.

Liburu guztiek izango dute bere lekutxo Gaztetxeko liburutegiko apaletan, beraz, liburu zahar hori ez bota, herriko gazteren bat bat irakurtzeko irrikatzen egongo baita.

TOXU

FABRIKA ETA ERAKUSKETA

- Logelak
- Armaixuak
- Sukaldeak
- Bainuak
- Egongelak
- Opariak...

**LARUNBATETAN ERE
ZABALIK !!!**

Akilape s.a.l.
 Mijoa Industrialdea z/g.
 Telf: (943) 604334 Fax: (943) 60 40 76
 e-mail: Akilape@euskalnet.net
 20830 MUTRIKU

Behar apenak

ANDONEGI

BARRENKALE, 2 Tel. 943 684695 - MUTRIKU

“ETXERAT” BIDEAN DA

Hamar urte dira, Euskal Herrian bizi den gatazka pokitikoaren ondorioz, errepresaliatuak izan direnen senitateko ok antolatzeari ekin genioke. SENIDEAK elkarteak sortu zen orduan Hego Euskal Herrian eta urte batzuen buruan GUREAK Ipar Euskal Herrian. Euskal preso, errefuxiatu eta deportatu politikoen oinarritzko eskubideen urraketen aurka, salaketak eta laguntzak bideratzeko sortu ginen elkarte bezala eta horretan diraugu.

Ezarritako mugaren bi aldeko elkarteok arazo eta sufrimendu berdinak jasanik, batera lan egiteko erabakia hartu eta abenduaren 2^a geroztik, Euskal Herri osoko errepresaliatuen senitatekoak biltzen dituen **ETXERAT** erakunde nazional berria martxan jarri dugu.

ETXERATEk “elkarte europar” baten izaera juridikoa hartuko du eta

guztion lana era eraginkorragoan aurrera eraman ahal izatea suposatuko digu. Gure aldarrikapen berdinak izaten jarraitzen dute:

. Dispersio politikaren salketa: Euskal presoak Euskal Herrira!

. Extradizio eta espultsiorik ez: Euskal Herrian bizitzeko eskubidea!

. Baldintzapeko Askatasun zigorraren 3/4ak beteak dituzten edo gaixotasun larria duten presoentzat.

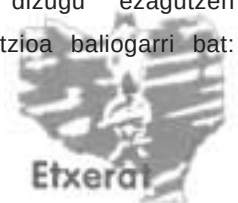
. Euskal preso, errefuxiatu edo errepresaliatu politiko ororen giza eskubideen defentsa: Torturarik ez!

. Euskal Herriko gatazkari benetako irtenbidea ematea, gero eta euskaldun gehiagok gatazkaren ondorio ezberdinak sufritu ez ditzaten: Elkarriketa da bidea!

Aldarrikapen hauen inguruan, mota guztietako senitatekoak biltzen

gera, denok badugulako batzen gaituen helburu berdin bat: gure senideen eskubideen defentsa eta senide gehiagoko sortu ez dedin benetako irtenbide baten beharra. Euskal gizartean ere, kapaz izan behar gera helburu berdin batzuen defentsan denok gure konpromisoa serio hartu eta aurrera eramateko.

Arrazoi hauen inguruan, hileko azken ostiraletan, Euskal Herriko herri ezberdinetan enkarteladak antolatzen ditugu lehen Senideak eta orain **ETXERAT** elkarteak deiturik. Mutrikun enkartelada hauek Goiko-Plazan egiten ditugu arratsaldeko 7.00retan. Aipatu dugun bezala denon konpromisoa beharrezkoa da, eta enkarteladarako deia luzatzen dizugu ezagutzen dugulako presentzia baliogarri bat: zurea!

ERRETZEARI LAGATZEKO KANPAINA TERAPEUTIKOA

Mutrikuko Udalak (Kultura saila) eta Minbiziaren Aurkako Gipuzkoako Elkarteak antolatutako erretzeari lagatzeko kanpaina otsailaren 13an hasiko da, martxoaren 20arte.

Programa honen helburuak dira erretzeari lagatzea eta abstinentzia indartzea epe motz (hilabete bat), ertain (hiru, sei hilabete) eta luzera (urtebete). Erretzeari uzteko ERABAKIA hartu duenari lagatzeko prozesuan laguntza eskeintzen zaio.

Kanpaina hau hamar saiotan banatuta egongo da, bakoitza ordubetekoak:

a) Tratamendu aldia: sei saio ditu, asteen behin, asteazkenetan.

b) Jarraipen aldia: lau saio.

Tratamendu aldia bukatzerakoan, bat, hiru, sei eta hamabi hilabetera

egingo diren saioak telefonoz egingo dira.

Programan parte hartzen dutenak taldeka banatuta egongo dira, gutxienez zortzi lagunekoak eta hamar gehienekoak.

Zabiel Kultur Etxean izango dira saioak, arratsaldeko 18.00etan (talde bat) edo 16.45etan (bi talde).

Udaltzaingoan eman behar da izena, epea zabalik dago otsailaren 6arte. Partehartzaileak 3.000 pzta. ordaindu beharko du.

Zure iragarkia mutrikuar guztiek ikusiko dute
Kalaputxi
Herri aldizkarixa
943 60 34 68
Erdiko Kale 4 behea

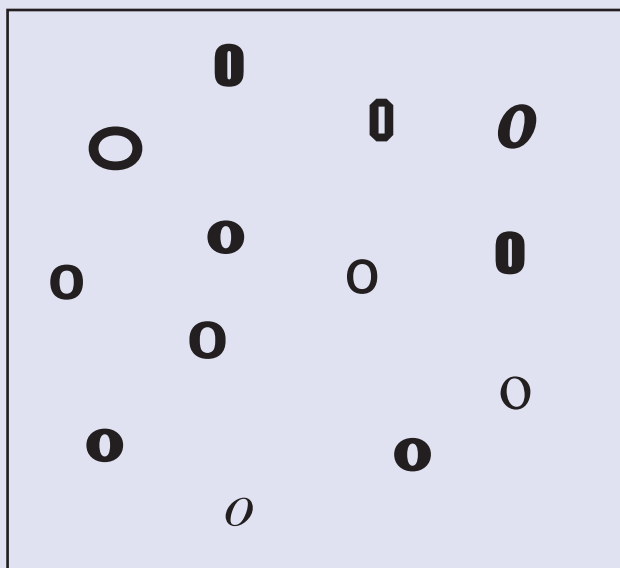
ARRIETA
AUTOZERBITZUA
—eroski—
Jose M.ª Altzibar Etorbidea
Tel. 943 60 31 01
20830 MUTRIKU (Gipuzkoa)

Olgatzen

Gaurko eta atzoko 10 pilotari Mutrikuar

A	B	T	X	A	P	A	R	R	O
L	N	I	T	Z	I	E	R	R	U
T	O	M	X	I	G	B	N	S	A
U	K	R	I	R	O	I	T	K	Z
N	A	P	L	I	U	R	U	D	P
A	T	U	X	K	L	R	M	Z	T
S	A	O	E	R	R	E	T	S	N
R	B	X	G	U	O	X	N	A	O
L	P	U	X	D	G	I	L	Z	T
A	I	T	R	L	E	O	K	I	S
E	D	I	B	R	U	G	E	K	I
S	E	O	L	G	A	I	M	U	P

Zer gosaldu zuten?

Agurrak

Zorionak Iker otsailaren 11an 6 urte beteko dituzulako, amatxo, aitatxo eta zure arrebaren partez.

Zorionak Nere, gure "coyote sorgiñari", otsailaren 3an ondo pasatu, desfasatu gabe. Matxo haundi bat zure lagunengatik partez.

Zorionak Gorka, zure 32. urtebetetzean iloben partez, Aitziber, Iker eta Maider.

Zorionak Andima, zure 34. urtebetetzean, ondo pasatu zure lagunengatik partez.

Zorionak Benita, otsailaren 9an urteak betetzen dituzulako, Ekaitz, Ur, Laiene, eta Aratz biloben partez.

Norbait zoriondu nahi baduzu doan, hemen duzu zure txokoa.

Salerosketak

- Bigarren eskuko trikiti bat erosiko nuke prezio onean.
- Cocker marroia erosiko nuke gustora.

943 60 31 02

943 60 45 96

OHARRA: Iragarkiak eta zorion agurrak ipintzeko honako telefonora deitu **943 60 34 68**

Gotzon Santander

INHAIATERIAK MUTRIKULIN

inhaiaterietan guztiak mozorrotzeko aukera izatea bale, baina hainbesteraino...

Argazki zaharra

Potronor koadrilakoak ihauterietan

Agenda

Urtarrilaren 7tik otsailaren 28ra

Tornoa eta eskultura keramikan ikastaroa, J. M. Juaristi Alkortaren eskutik.

Antolatzailea: **Mutriku arte tailerra**

Otsailak 1

Bertsolari gazteen saioa

Ordua: Gaueko 10:00etan

Tokia: Gaztetxea

Antolatzailea: **Bertso Eskola**

Otsailak 2

Santa eskea

Ordua: Goizeko 10:00etan

Antolatzailea: Bertso Eskola

Otsailaren 4tik maiatzaren 31ra

Pintura oleoan kurtsiloa, Manu Abaden eskutik.

Antolatzailea: **Mutriku arte tailerra**

IHAUTERIAK 2002

Otsailak 8

Pikomelatosen kalejira

Irteera: 16.00etan Goizeko Izarra ikastolatik

16.15etan San Miguek ikastetxetik

Ondoren, Beheko Plazan ogitartekoa

Otsailak 9

- Erraldoiak eta Buruhaundiak

Ordua: Arratsaldeko 16:30etan

- Pikomelatosen pregoia

Ordua: 17:00etan

Tokia: Zabel Plaza

- Ondoren, Kalejira Herriko txarangarekin eta maskara ikastaroa egin dutenekin.

- Disko jaia haurrentzat Txantxangorri taldearekin

Ordua: 19:00etan

Tokia: Kultur Etxea

- Berbena "Fuerza Latina" taldearekin

Ordua: Gaueko 23:00etan

Tokia: Beheko Plaza

Otsailak 11

Tailerrak haurrentzat: Makilari eta fantasia mozorroa

Ordua: 16:30etan

Otsailak 12

- Ikuskizuna sorpresa haurrentzat Txantxangorri taldearekin

Ordua: 17:00etan

Tokia: Kultur Etxea

- Berdelaren enterraixua

Ordua: 18:30etan

Otsailak 17

- Umeen irteera Ondarroan (txitxiburduntzi).

- Irteera Lizuniaga gaina-Ibanteli-Lizarrieta- gaina-Orizki-Atxuria-Zugarramurdi(Burdin kurutz)

Antolatzailea: **Burumendi Mendi Elkartea**

ZINEMA

Una rubia muy legal

Urtarrilaren 26an

Un cisne mudito
(umeentzako)

Urtarrilaren 27an

Una rubia muy legal

Urtarrilaren 27an

Una rubia muy legal

Urtarrilaren 28an

EDERRENA

Ordutegia

Barixakua: 22:30

Zapatua: 22:30

Domeka: 16:00, 19:00 eta 22:00

Astelehena: 19:00

Mutrikuko Arte Tailerraren ekintzak

2001-2002

SEAT **Audi** **VEHICULOS NUEVOS Y OCASION**

IFAR AUTO
MARKA GUZTIAK

*Auto berri
eta
Aukerakoen salmenta!*

IFAR AUTO
MUTRIKU DEBA

Tel.Fax: 943 19 12 77 / Tel.: 943 19 19 09
e-mail: ifarauto@terra.es

Mutriku Errepidea, z/g -Posta Kutxa 85- 20830 Deba (Gipuzkoa)

MUTRIKUKO UDALA

Euskararen alde lanean !

Kultura batzordea

Euskara Batzordea